

Zomervakantie... Wanneer gaan we samen op vakantie? Wanneer kunnen de kinderen naar de opvang of bij familie terecht? Welke periode moet overbrugd worden met kampen en andere? Om die puzzel rond te krijgen, slaan ouders steeds vaker de handen in elkaar. In een beurtrol zorgen ze dan voor elkaars kinderen. Papa Jonas van de Poele vertelt over een initiatief dat vorige zomer startte en dit jaar opnieuw doorgaat. Wegens succes verlengd!

Ouders organiseren zelf zomeropvang

Vakantie? Met mama en

‘Het aanbod tijdens de zomervakantie is groot genoeg,’ zegt Jonas Van de Poele. ‘Maar toen wij hoorden over oudercrèches, opvang waar moeders en vaders om de beurt voor de begeleiding zorgen, kregen we zin om het zelf uit te proberen.’ Samen met zijn vrouw Lien Notebaert en vriend-aan-huis Rien Bauwens organiseerde Jonas vorige zomer twee opvangweken. Op hun oproep kwam meteen veel reactie. ‘Veel ouders willen een praktische oplossing waarbij ze tegelijk betrokkenheid kunnen tonen. We ontdekten ook veel andere groepen. Soms zijn het ouders uit dezelfde straat die onderling iets opzetten, soms gaat het ruimer en zit er een coördinerend team achter.’

Meer dan één uitdaging

De rode draad is dat ouders zelf initiatief nemen, soms springt er een school of buurtorganisatie bij, bijvoorbeeld voor de locatie. Jonas: ‘Een geschikte plek vinden is misschien wel de grootste uitdaging. Zelf trokken wij naar DOK, een stukje haven in Gent dat in afwachting van verkaveling een bruisende en gezellige plek is geworden. De uitgelezen plek om ons experiment op te zetten.’

Elke dag kwamen 20 tot 25 kinderen naar DOK. De leeftijd varieerde

– mooi gespreid – tussen 3 en 12 jaar. De beurtrol ging als volgt: per week per kind begeleid je een dag. ‘Een duidelijke en haalbare regeling. Zo konden we elke dag op vijf begeleiders rekenen. Geen overbodige luxe als je het niet gewoon bent om met een groep kinderen te werken. En ook voor de ouders moet het leuk blijven. Zij zoeken meer dan een puur praktische oplossing, ze kiezen ervoor om een deel van de vakantie ook samen met hun kind te beleven.’

Ook financieel werden er afspraken gemaakt. ‘De dagprijs per kind was vijf euro. Daarvan betaalden we een warme maaltijd en tussendoortjes, zonnecrème en knutselgerief. Het is niet veel, maar zeker te doen. We hebben elke dag lekker gegeten en er kwamen veel creatieve oplossingen uit de bus. Limonade maakten we zelf, met verse muntblaadjes. Iemand leende ons een klein glijbaantje uit zijn tuin... Loon en locatie hoefden we niet te betalen. Stad Gent ondersteunde ons met verzekeringen en spelmateriaal. Van de uitleendienst kregen we de ene week een KUBB-spel, de andere week een gigantische vier-op-een-rij en een bak strips. De stad gaf ons ook een startpakket met gekleurd papier en stiften. Leuk!’

Jonas herinnert zich nog hoe arbeidsintensief de voorbereiding was. ‘Je

'1 dag begeleiden, 4 dagen opvang: haalbaar en heel leuk om op die manier samen een week vakantie te overbruggen'

papa naar de opvang!

moet roosters opstellen: welke volwassene komt wanneer? Je moet van iedereen alle gegevens verzamelen, inclusief medische informatie. Ook die zomer zelf was intensief. Elke dag kochten we verse ingrediënten voor de warme maaltijd. Volgend jaar willen we dat toch anders aanpakken...' Zijn suggesties vind je alvast in het kader met tips & tricks.

Ik-doe-wat-ik-wil-kamp

Een van de kinderen noemde het een ik-doe-wat-ik-wil-kamp. Jonas lacht. 'Het was wel een beetje vrijheid-blijheid. Binnen en buiten hadden kinderen een enorm terrein waar ze vrij konden bewegen. Zin om mee te helpen koken? Altijd welkom. Zin in tikkertje? Doe maar. Zin om in het ploeterbadje te spelen maar geen zwembroek? De kinderen sprongen er gewoon bloot in. Zelfs in onze regels lieten we zo veel mogelijk speelvrijheid toe. Zo spraken we bijvoorbeeld af dat de kinderen niet zonder ons in de gigantische zandbak mochten spelen. Die lag even verderop en was niet echt "opvang-proof". Toen dat voor de oudste kinderen niet haalbaar bleek, veranderden we samen de regels: op voorwaarde dat de oudste kinderen zich om het halfuur lieten zien, mochten ze daar alleen gaan spelen.'

Het is volgens Jonas de kern van dergelijk initiatief. 'De groep ouders

en kinderen maken er hun eigen ding van. Door zo intens samen te werken, leer je elkaar goed kennen en maak je er vanzelf maatwerk van. Zo keken de oudste kinderen na twee dagen stoer rondhangen plots om naar de jongere kinderen: samen buiten spelen of op een regenachtige dag iets knutselen blijkt ook erg leuk. De mix met verschillende leeftijden werkte wonderwel, maar dat kun je van tevoren natuurlijk niet plannen. Ook de ouders zelf creëren hun eigen dynamiek. Samenwerken is een heel fijne manier om elkaar te leren kennen. Ouders wisten vooraf: donderdag sta ik met die en die persoon, wat kunnen we samen voorbereiden? Sommigen stelden een heus dagprogramma samen, met een thema en de nodige inkleding, een schattentocht en knutselactiviteiten. Op het moment zelf moesten ze vaak een aantal spelletjes schrappen. In de loop van de dag heb je nu en dan een kapstok nodig, maar verder moet je de dag niet volproppen. Af en toe een geleide activiteit en veel tijd en ruimte voor vrij spel: die afwisseling werkt het beste. Ja, ik heb er zelf ook veel van geleerd en veel respect gekregen voor begeleiders die elke dag kinderen opvangen. Het is heel intensief.'

Nog vele jaren en liefst overal

Komende zomer neemt de oudergroep zijn intrek in een schooltje. ➤

Jonas: 'Er zijn afspraken met de directie voor een week paasvakantie en twee weken zomervakantie. Als het goed loopt, krijgen we daarna een vaste plek in het schoolgebouw en een plek op de speelplaats, vlakbij de moestuin en de zandbak. Natuurlijk zal het anders zijn: gezinnen met kinderen op school krijgen voorrang. Er komt dus een nieuwe mix van ouders en kinderen en samen zullen we nieuwe afspraken maken. Ik ben benieuwd hoe snel we op dezelfde golflengte zullen zitten, vorige zomer liep dat ontzettend vlot. Tegelijk heb ik er alle vertrouwen in. We staan open voor elke inbreng, het is niet meer dan logisch dat elke nieuwe groep er zijn eigen unieke project van maakt. Bovendien hebben we nu een draaiboek om op terug te vallen.'

Jonas, Lien en Rien dromen ervan om dat draaiboek ooit uit te werken en te verspreiden. 'Een blauwdruk, waarmee oudergroepen zelf aan de slag kunnen. Natuurlijk kun je dat niet klakkeloos kopiëren, maar het is handig als je zelf niet alles van nul hoeft uit te zoeken. Want het zou toch tof zijn, als er nog meer zulke initiatieven ontstaan?' ◀

Meer info

Jonas Van de Poele, Lien Notebaert en Rien Bauwens zijn de initiatiefnemers van Jaagbaar, een bonte verzameling creatieve zielen die duurzame projecten opzet. Een participatieve kindercrèche hoort ook tot de plannen. In de zomer van 2016 startten ze met een proefproject. Tijdens de voorbereiding deden ze inspiratie op bij soortgelijke initiatieven: De Stuyverij (www.destuyverij.be en www.cokido.org), De Ravotterij (deravotterij.wordpress.com) en Bijspelerij (www.pastory.be/bijspelerij). VBJK en de dienst Kinderopvang van Stad Gent gaven advies. Samen met DOK (dokgent.be) steunde Stad Gent de ouders ook in de concrete uitwerking. Dit jaar breidt Jaagbaar hun zomerproject verder uit. Meer info vind je op www.jaagbaar.be

Tips & tricks & aandachtspunten

- Maak duidelijke afspraken over de beurtrol. Kunnen ouders onderling wisselen? Bij Jonas & co wel, zolang ze het op voorhand aan de coördinatie laten weten. Kunnen andere volwassenen onverwacht mee begeleiden? Vorige zomer schakelde een moeder met drie kinderen haar tienernichtje in.
- Lekker en gevarieerd koken kan ook simpel. Kinderen vinden dat meestal het lekkerste en alles raakt op. Een ingewikkeld menu betekent meestal: dure ingrediënten en veel overschot.
- Bepaal samen de dagindeling. Wat is de start- en eindtijd? Wanneer willen jullie samen eten? Zijn er vaste momenten voor tussendoortjes? Willen jullie samen met de groep de dag 'openen' of het programma overlopen? Natuurlijk kun je daar in de praktijk flexibel mee omgaan. Zijn de kinderen net volop aan het spelen, dan kan het fruit wel even wachten. Toch is het goed om een soort richtlijn te hebben voor het algemene verloop van de dag. Een beetje structuur geeft houvast.
- Verzamel van kinderen én volwassenen de nodige contactgegevens en ook de medische informatie. Allergieën? Naar welke huisdokter of ziekenhuis gaan jullie als er iets gebeurt? En wie neemt dit op zich, zodat er genoeg toezicht blijft voor de anderen?
- Zorg dat iedereen – kinderen en volwassenen – goed verzekerd is.
- Leg een dagprijs vast en beheer het budget. Koop de ingrediënten en het knutselmateriaal centraal aan, dan heb je geen onverwacht hoge uitgaven van ouders die apart inkopen doen.
- Zoek partnerorganisaties. Het lokaal bestuur of projecten als 'school voor de toekomst' willen je project misschien wel ondersteunen. Pols ook eens of je subsidies zoals 'wijk aan zet' kunt aanvragen.
- Verdeel de taken. Verdeel met een kernploegje de algemene coördinatie. Zorg elke week voor een verantwoordelijke die telefonisch bereikbaar is en goed zicht heeft op de algemene planning. De weekverantwoordelijke regelt bijvoorbeeld vervanging als een ouder onverwacht uitvalt. Zorg ook per dag voor een verantwoordelijke: iemand die het dagprogramma en het menu kent en al het spel- en knutselmateriaal weet te staan.
- Start pas als de taken goed verdeeld zijn. Het staat of valt met het engagement van iedereen.